

3. óra

1. Számok

0 nolla	21 kaksikymmentäyksi
1 yksi	22 kaksikymmentäkaksi
2 kaksi	23 kaksikymmentäkolme
3 kolme	24 kaksikymmentäneljä
4 neljä	25 kaksikymmentäviisi
5 viisi	30 kolmekymmentä
6 kuusi	40 neljäkymmentä
7 seitsemän	50 viisikymmentä
8 kahdeksan	60 kuusikymmentä
9 yhdeksän	70 seitsemänkymmentä
10 kymmenen	80 kahdeksänkymmentä
11 yksitoista	90 yhdeksänkymmentä
12 kaksitoista	100 sata
13 kolmetoista	101 satayksi
14 neljätoista	200 kaksisataa
15 viisitoista	300 kolmesataa
16 kuusitoista	1000 tuhat
17 seitsemäntoista	10.000 kymmenentuhatta
18 kahdeksantoista	100.000 satatuhatta
19 yhdeksäntoista	1.000.000 miljoona
20 kaksikymmentä	

Néhány további példa:

110 satakymmenen
 1235 tuhatkaksisataakolmekymmentäviisi
 115 sataviisitoista
 2000 kaksituhatta
 275 kaksisataaseitsemänkymmentäviisi
 3000 kolmetuhatta
 400 neljäsatata
 4000 neljätuhatta
 2000000 kaksimiljoonaa

- 11-től 19-ig leírjuk a számot, és hozzákapcsoljuk a **-toista** elemet.
- 21 felett először leírjuk hány tízes, majd hány egyes; 21, vagyis 2 tízes, 1 egyes.
- A tíz **kymmenen**, ha **egynél több van belőle**, akkor **kymmentä** alakot írunk.
- A száz **sata**, **de ha több van belőle egynél**, akkor már a **sataa** alakot használjuk.
- Az 1000 **tuhata**, de ha egynél több van belőle, a **tuhatta** elemet használjuk.
- A 1 000 000 **miljoona**, de ha egynél több van belőle, akkor a **miljoonaa** alakot használjuk.
- A finn számokat **mindig egybeírjuk**, bármilyen hosszú alakot kapunk is így.
- Ha valamiből egy van, mint ahogy a magyarban, a finnben sem kell kiírni. Például *egyszáz* helyett mi *százat* mondunk, a finnek pedig *yksisata* helyett csak *sata* alakot használnak.

2. Írd le a számokat finnül:

- a, 54
- b, 82
- c, 19
- d, 897
- e, 548
- f, 312
- g, 1993
- h, 2491
- i, 9136
- j, 75 640
- k, 44 759

3. Mely számok ezek?

- a, viisikymmentäkuusi
- b, neljäsataayhdeksänkymmentäkaksi
- c, kahdeksantoista
- d, kolmekymmentäyksi
- e, kaksituhattaneljäsataakuusikymmentäkolme
- f, satakolmetoista
- g, yhdeksänsataaneljäkymmentäkuusituhattaviisisataakaksikymmentäkahdeksan
- h, tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentäyhdeksän

4. Partitiivi — *részelő* eset

- **alapjelentése:** „határozatlan mennyiség, valaminek a része”.
- a partitívusz **ragja:** *-a/-ä; -ta/-tä; -tta/-ttä;*
- **csak névszók**at tehetünk partitívuszba!

Kapcsolódási szabályok:

a, többtagú (= több szótagú, vagyis egynél több magánhangzó van benne), rövid magánhangzóra végződő tövek után *-a/-ä* a rag, pl. *talo* 'ház' → *taloa*, *pöytä* 'asztal' → *pöytää*
ugyanez a rag az *-ia*-ra és *-ea/eä*-re végződő szavak után is: *asia* 'dolog' → *asiaa*, *nopea* 'gyors' → *nopeaa*, *tärkeä* 'fontos' → *tärkeää*

b, hosszú magánhangzóra vagy kettőshangzóra (= két különböző magánhangzóra) végződő tövek után, illetve mássalhangzóra végződő szavak után *-ta/-tä* a rag, pl. *työ* 'munka' → *työtä*, *mies* 'férfi' → *miestä*

c, *-e*-re végződő tövek után *-tta/-ttä* a rag, pl. *huone* 'szoba' → *huonetta*, *kone* 'gép' → *konetta*

Vannak egyéb, sajátosan viselkedő csoportok. A szótárakban a szavak harmadik alakjaként a partitívusz van feltüntetve. Tehát vagy úgy tanuljuk meg az alakokat, hogy minden egyes csoportot memorizálunk, vagy a harmadik alakkal együtt sajátítjuk el a szavakat, és idővel ráérezünk a ragozásukra.

Sajátosan viselkedő csoportok:

- a **-nen** végű szavak esetén a **-nen-t levágjuk**, és egy **-s** kerül be a helyére, amihez hozzákapcsoljuk a **-ta/-tä** ragot, pl. *nai|nen* 'nő' → *naista*, *ihmi|nen* 'ember' → *ihmistä*
- a **-si** végű szavak esetén a **-si-t levágjuk**, és a helyére kerül a **-tta/-ttä**,
pl. *kä|si* 'kéz' → *kättä*, *ve|si* 'víz' → *vettä*
- az **-uus/-yys**, illetve a **-Vus/-Vys** (V= vokaali, vagyis bármilyen magánhangzó az **-us/-ys** előtt) végű szavaknál **levágjuk** az **-s-t**, és hozzákapcsoljuk a **-tta/-ttä** ragot,
pl. *totuu|s* 'igazság' → *totuutta*, *syvy|s* 'mélység' → *syvyttä*, *rakkau|s* 'szerelem' → *rakkautta*
- az **-i** végű szavak csoportja talán a legnehezebb, mert ott több lehetőség is van:
  - az **-i nem változik meg**, és csak hozzákapcsoljuk a szóhoz az **-a/-ä** ragot: *pankki* 'bank' → *pankkia*
  - az **-i -e-re változik**, utána hozzákapcsoljuk az **-a/-ä** ragot: *lehti* 'falevél' → *lehteä*
  - az **-i kiesik**, a megmaradt tőhöz hozzákapcsoljuk a **-ta/-tä** ragot: *kiel|i* 'nyelv' → *kieltä*
- **rendhagyó alakok**: *lapsi* 'gyerek' → *lasta*, *lumi* 'hó' → *lunta*, *meri* 'tenger' → *merta*, *veri* 'vér' → *verta*

Fontos még, hogy megtanuljuk a **személyes és a mutató névmások partitívuszi alakjait**, mivel ezek általában egyrészt rendhagyóan ragozódnak, másrészt gyakran használjuk őket:

minä → minua	me → meitä	tämä (ez) → tätä
sinä → sinua	te → teitä	tuo (az) → tuota
hän → häntä	he → heitä	se (az, élettelen dolog esetén) → sitä

5. Tedd partitívusba a következő szavakat!

nuori	_____	ilo	_____	tulevaisuus	_____
historia	_____	työ	_____	pieni	_____
omena	_____	uusi	_____	kirje	_____
mies	_____	sade	_____	vuosi	_____
maito	_____	tyttö	_____	joki	_____
englanti	_____	terveys	_____	käsi	_____
lapsi	_____	lehti	_____	kysmys	_____
televisio	_____	nopea	_____	kappale	_____
tie	_____	museo	_____	tärkeä	_____
kieli	_____	maa	_____	lumi	_____
kirja	_____	rakkaus	_____	olut	_____
nainen	_____	pankki	_____	huone	_____
musiikki	_____	talvi	_____	suo	_____
suomi	_____	veri	_____	meri	_____
laulu	_____	kuningatar	_____	vapaus	_____
kone	_____	vesi	_____	ikkuna	_____

6. Mikor kell használni a partitívusz egyes számú alakját?

– az **egynél nagyobb** számnevek után; tehát, ha valamiből 2, 3, 4, n... darab van, akkor az a valami, amiből egynél több van, partitívuszba kerül: *kaksi omenaa* 'két alma'

– a **monta** 'sok', **pari** 'pár/ néhány', **puoli** 'fél' szavak után:

monta kirjaa 'sok könyv', *pari vuotta* 'néhány év', *puoli tuntia* 'fél óra'

– a **nem megszámlálható anyagnevek** esetében:

Kupissa on kahvia. 'A csészében kávé van.' (= nem tudom, hogy mennyi, nem megszámlálható)

– **tagadás** esetén az igei állítmány tárgya partitívuszban áll:

En lue kirjaa. 'Nem olvasok könyvet.'

– **ha az alany létét tagadjuk**, akkor is partitívuszt használunk:

Talossa ei ole ihmistä. 'A házban nincs ember.'

– **udvariassági kifejezésekben, köszönésekben:**

Hyvää päivää! 'Jó napot!', *Hyvää joulua!* 'Boldog karácsonyt!'

– **vonzatos igék** – a főként érzelmet kifejező igék vonzata sokszor partitívuszba kerül:

rakastaa 'szeret'   *Minä rakastan sinua.* – Szeretlek téged.

vihata 'utál'   *Minä vihaan häntä.* – Utálom őt.

odottaa 'vár'   *Minä odotan bussia.* – Várom a buszt.

ajatella 'gondol'   *Minä ajattelen sinua.* – Gondolok rád.

puhua 'beszél [valamilyen nyelvet]'   *Minä puhun suomea.* – Beszélék finnül.

7. Egészítsd ki a szöveget!

Pekka on kaupassa. Kotona **ei ole** melkein **mitään**, niin hän ostaa pari _____ (asia), esimerkiksi _____ (maito), _____ (2 omena), _____ (leipä), _____ (makkara), _____ (salaatti), _____ (6 jäätälö) ja _____ (juusto). Meinaa ostaa lisää monta _____ (suklaa), koska hän rakastaa _____ (se) kovasti. Illalla tulee monta _____ (vieras), niin ostaa _____ (alkoholiton) ja _____ (alkoholinen) _____ (juoma) myös. Hän ajattelee _____ (se), että kotona on vielä _____ (1 leipä), niin menee takaisin ja ei osta _____ (se). Hänellä on kiire, on vain puoli _____ (tunti) aikaa.

8. Tedd partitívuszba a zárójelben szereplő szavakat úgy, hogy a számokat is írd le!

Eläintarhassa asuu viisi tiikeriä...

3 (norsu)	18 (käärme)
20 (jänis)	10 (ilves)
17 (apina)	13 (hirvi)
4 (leijona)	11 (poro)
3 (kirahvi)	9 (hylje)
2 (virtahepo)	5 (valas)

Szorgalmi feladat: *Mummolla ja vaarilla on iso maatila. Siellä asuu kymmenen lehmää...*

25 (kana)	3 (hiiri)
4 (kukko)	8 (hevonen)
13 (kalkuna)	5 (sika)
17 (lammas)	12 (porsas)
15 (koira)	38 (pentu)
33 (kissa)	6 (kirppu)

9. Színek

musta	fekete	oranssi	narancssárga
valkoinen	fehér	keltainen	sárga
punainen	piros	violetti / lila	lila
sininen	kék	vaaleanpunainen	rózsaszín
vihreä	zöld	harmaa	szürke
ruskea	barna	turkoosi	türkiz

— *vaalean* + bármilyen szín = világos pl. *vaaleansininen* 'világoskék'

— *tumman* + bármilyen szín = sötét pl. *tummansininen* 'sötétkék'

— Kérdés: *Minkävärinen ..... on?* 'Milyen színű?'

Minkävärinen banaani on? 'Milyen színű a banán?'

Banaani on keltainen. — *A banán sárga.*

10. Szószedet

ajatella	gondol	hirvi	szarvas
alkoholinen	alkoholos	hylje	fóka
alkoholiton	alkoholmentes	Hyvää joulua!	Boldog Karácsonyt!
apina	majom	Hyvää päivää!	Jó napot!
asia	dolog, ügy	ihminen	ember
bussi	busz	ikkuna	ablak
eläintarha	állatkert	illalla	este
esimerkiksi	például	ilo	öröm
hiiri	egér	ilves	hiúz

iso	nagy	myös	is
jäävälö	fagyí	nopea	gyors
jänis	nyúl	norsu	elefánt
joki	foljó	odottaa	vár
juoma	ital	pankki	bank
juusto	sajt	poro	rénszarvas
käärme	kígyó	porsas	malac
kahvi	kávė	pöytä	asztal
kalkuna	pulyka	rakkaus	szerelem, szeretet
kana	csirke	sade	eső
kappale	darab	salaatti	saláta
käsi	kéz	sika	sertés
kieli	nyelv	suklaa	csokoládé
kirahvi	zsiráf	suo	mocsár
kirje	levél	syvyys	mélység
kirppu	bolha	takaisin	vissza
kissa	macska	talo	ház
koira	kutya	talvi	tél
kone	gép	tärkeä	fontos
koska	mert	televisio	tévé
kovasti	nagyon, erősen	terveys	egészség
kukko	kakas	tie	út
kuningatar	királynő	tiikeri	tigris
kuppi	csésze	totuus	igazság
kysymys	kérdés	tunti	óra
lammas	bárány	työ	munka
lapsi	gyerek	tyttö	lány
lehmä	tehén	uusi	új
lehti	falevél	vaari	nagyapa
leijona	oroszlán	vain	csak
lisää	még, hozzá, többet	valas	bálna
lumi	hó	vapaus	szabadság
maa	ország, föld	veri	vér
maatila	gazdaság, farm	vesi	víz
makkara	kolbász	vieras	vendég
meinata	szándékozik, gondol; jelent	vihata	gyűlöl
meri	tenger	virtahepo	víziló
mummo	nagymama	vuosi	év
museo	múzeum		